

TALLINNA KONSTANTIN PÄTSI VABAÕHUKOOLI ÕPPEKAVA

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Õppekava lähtealused ja ülesehitus

(1) Tallinna Konstantin Pätsi Vabaõhukool (edaspidi kool) on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav põhikool tundeelu- ja käitumishäiretega õpilastele.

(2) Kooli õppekava on põhikooli riikliku õppekava alusel koostatud kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.

(3) Õppekava koostamisel on lähtutud põhikooli riiklikust õppekavast; kooli põhimäärusest ja arengukavast; õpilaste hariduslike erivajaduste spetsiifikast; õpilaste, vanemate, kooli töötajate ja teiste oluliste huvigruppide vajadustest ja soovidest ning kasutatavatest ressurssidest.

(4) Õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab ning õppekava kehtestab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

(5) Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad.

(6) Kooli õppekava üldosas on esitatud:

- 1) õppe- ja kasvatusesmärgid ning -põhimõtted;
- 2) tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted ning erinevate õppekeelte kasutamine õppeaineti;
- 3) läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused;
- 4) ülekoolliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted;
- 5) õppe ja kasvatus korraldus (sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg);
- 6) hindamise korraldus;
- 7) õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus;
- 8) õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted;
- 9) karjääriteenuste korraldus;
- 10) õpetaja töökava koostamise põhimõtted;
- 11) kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(7) Ainevaldkonniti koondatud ainekavad on esitatud klassiti.

2. peatükk

Üldosa

1. jagu

Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid ning -põhimõtted

§ 2 Alusväärtused, eesmärgid ja põhimõtted

- (1) Kooli õppe- ja kasvatuseesmärkide ning –põhimõtete määratlemisel on põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud käsitletud õpilaste hariduslikke erivajadusi arvestavalt ja neist lähtudes.
- (2) Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad Eesti Vabariigi põhiseaduses, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest.
- (3) Kooli alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus)
- (4) Koolis toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.
- (5) Koolil on hariv ja kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.
- (6) Kooli õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus on tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- (7) Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- (8) Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse iga konkreetse õpilase puhul tema arenguloost, seisundist ja hariduslikest erivajadustest ning nende alusel kujundatakse konkreetse õpilase jaoks kõige sobilikumad, individualiseeritud arengutingimused ja -eesmärgid.
- (9) Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist, et õpilane mõistaks oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneks vastutust tegude tagajärgede eest. Koolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(10) Õpilaste hariduslike erivajaduste spetsiifikast tulenevalt pööratakse koolis erilist tähelepanu õpilaste eneseteadvuse ja -tunnetuse, enesuse ja enesekindluse arendamisele ning nende kujunemise toetamisele.

(11) Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Kooli lõpetanud on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(12) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

§ 3. Pädevused

(1) Õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld- ja valdkonnapädevusteks.

(2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös

(3) Üldpädevused on:

1) väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ning tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, oma ja teiste maade ning rahvaste kultuuripärandiga ja nüüdisaegse kultuuri sündmustega, väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt

2) sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, toimida teadliku ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid väärtusi ja norme ning erinevate keskkondade reegleid; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise; lahendada iseendaga, oma vaimse ja füüsilise tervisega seonduvaid ning inimsuhetes tekkivaid probleeme;

4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ning seda plaani järgida; kasutada õpitut, sealhulgas õpioskusi ja -strateegiaid, erinevates kontekstides ning probleeme lahendades; analüüsida enda teadmisi ja oskusi, tugevusi ja nõrkusi ning selle põhjal edasiõppimise vajadust;

5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, arvestades olukordi ja suhtluspartnereid, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ning väljendusrikast keelt;

6) matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;

7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja neid ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi; seada eesmärgid ja neid ellu viia; korraldada ühistegevusi, näidata initsiatiivi ja vastutada tulemuste eest; reageerida paindlikult muutustele ning võtta arukaid riske.

§ 4. Ainevaldkonnad

(1) Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad ka teiste ainevaldkondade õppeained ning tunni- ja kooliväline tegevus.

(2) Õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstained;
- 7) tehnoloogia;
- 8) kehaline kasvatus.

(3) Ainekavades esitatakse nii kooliastmete õpitulemused kui ka õpitulemused õppeteemade läbimisel või osaoskuseti. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele sõnalist tagasisidet.

§ 5. I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- 1) peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- 2) tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- 3) teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- 4) oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- 5) suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- 6) mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- 7) arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- 8) käitub loodust hoidvalt;
- 9) oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja

kaarti lugeda;

10) oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;

11) austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;

12) oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;

13) hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;

14) oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;

15) teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

§ 6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

(1) Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsuseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetöök.

Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

1) kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;

2) positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;

3) õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;

4) eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;

5) põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;

6) õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

§ 7. II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

1) hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;

2) oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;

3) väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;

4) oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;

5) oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;

- 6) oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- 7) tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- 8) on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- 9) väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- 10) oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- 11) oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- 12) tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- 13) väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- 14) väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- 15) on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

§ 8. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

(1) Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

§ 9. III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- 1) tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- 2) tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- 3) on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- 4) on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;

- 5) suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- 6) valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- 7) suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- 8) mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- 9) oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- 10) suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- 11) on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- 12) suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- 13) väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- 14) mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 10. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

2. jagu

Tunnijaotusplaan õppeaineti ja aastati, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

§ 11. Kohustuslikud ja valikained

- (1) Õppe ja kasvatuse korraldus kooli õppekavas lähtub riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.

(2) Õpe on korraldatud viisil, kus kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel.

(3) Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus (lisa 1);
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel (lisa 2);
- 3) matemaatika: matemaatika (lisa 3);
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 5);
- 6) kunstained: muusika, kunst (lisa 6);
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7);
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 8).

(4) A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt, B-võõrkeelena õpitakse vene keelt.

(5) Riiklikus õppekavas esitatud valikõppeainetest õpetatakse koolis informaatikat ja karjääriõpetust:

- 1) informaatika ainekava (lisa 9);
- 2) karjääriõpetuse ainekava (lisa 10).

(6) Lisaks riiklikus õppekavas sätestatud kohustuslike õppeainete nädalatundide arvule on koolis täiendavalt määratud I kooliastmes kaheksa, II kooliastmes kümme ja III kooliastmes neli lisatundi nädalas.

- 1) Lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja sisu;
- 2) Lisatunnid võimaldavad õpetajatel õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu õpilase hariduslikele erivajadustele ning üld- ja valdkonnapädevuste saavutamisele.

(7) I kooliastmes on lisatunnid: eesti keeles 2 tundi, inglise keeles 1 tund, matemaatikas 4 tundi ja inimeseõpetuses 1 tund.

(8) II kooliastmes on lisatunnid: eesti keeles 2 tundi, inglise keeles 1 tund, vene keeles 1 tund, matemaatikas 2 tundi, ajaloos 1 tund, kunstis 1 tund, tööõpetuses, käsitöös ja kodunduses ning tehnoloogiaõpetuses 1 tund ja informaatikas 1 tund.

(9) III kooliastmes on lisatunnid: eesti keeles ja kirjanduses 1 tund, matemaatikas 2 tundi, karjääriõpetuses 1 tund.

(10) Muusika kutsealase eelkoolitusega võib III kooliastmes käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogiaõpetuse asemel õpetada eelkutseõppe eriala õppeaineid.

(11) Õpilase vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

§ 12. Tunnijaotusplaan

Õppeained	I kooliaste					II kooliaste					III kooliaste				
	Kohustuslik	Lisa	1. klass	2. klass	3. klass	Kohustuslik	Lisa	4. klass	5. klass	6. klass	Kohustuslik	Lisa	7. klass	8. klass	9. klass
Eesti keel	19	3	8	8	6	9	2	6	3	2	6		2	2	2
Eesti keel ja kirjandus	0					6			3	3	6	1	2	2	3
A-võõrkeel	3	1			4	9	1	4	3	3	9		3	3	3
B-võõrkeel	0					3	1			4	9		3	3	3
Matemaatika	10	4	4	5	5	13	2	5	5	5	13	2	5	5	5
Loodusõpetus	3		1	1	1	7		2	2	3	2		2		
Geograafia											5		2	1	2
Bioloogia											5		2	2	1
Keemia											4			2	2
Füüsika											4			2	2
Ajalugu	0					3	1		2	2	6		2	2	2
Ühiskonnaõpetus	0					1				1	2				2
Inimeseõpetus	2			1	1	2			1	1	2		1	1	
Muusika	6		2	2	2	4		2	1	1	3		1	1	1
Kunst	4,5		1,5	1,5	1,5	3	1	1	2	1	3		1	1	1
Tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus	4,5		1,5	1,5	1,5	5	1	2	2	2	5		2	2	1
Kehaline kasvatus	8		2	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
Informaatika							1		1						
Karjääriõpetus												1		1	
KOKKU:	60	8	20	23	25	73	10	25	28	30	90	4	30	32	32

3. jagu

Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted, lõimingu põhimõtted, seejuures III kooliastme läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

§ 13. Läbivad teemad

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineüleised ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

1) õpikeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärke;

2) aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

3) valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

4) läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;

5) korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

2) keskkond ja jätkusuutlik areng – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;

3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

4) kultuuriline identiteet – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;

5) teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;

6) tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;

7) tervis ja ohutus – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele;

8) väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

(4) Läbivaid teemasid käsitletakse riiklikus õppekavas toodud kavade alusel.

§ 14. Lõimingu põhimõtted

(1) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamine väljendatakse ainekavades.

(2) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisestest projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil.

(3) Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

§ 15. III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted

(1) III kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vms. Loovtöö võib teostada nii individuaalselt kui kollektiivselt. Loovtöö temaatika määratakse iga-aastaselt õppenõukogu otsusega.

(2) Loovtööde teemade ja vormide valimist, juhendamist ja kaitsmist koordineerib direktori käskkirjaga moodustatud komisjon. Komisjon koostab juhendi loovtöö teostamiseks.

(3) Loovtöö teema ning vormi valib õpilane hiljemalt 8. klassi I trimestri lõpuks. Kui 9. klassi tuleb uus õpilane, kes ei ole endises koolis loovtööd veel valinud, siis teeb ta oma valiku kooli vastuvõtmisel.

(4) Õpilaste loovtööde teemad, vormid ja juhendajad kinnitatakse direktori käskkirjaga.

(5) Loovtööd esitatakse direktori poolt moodustatud komisjonile kaitsmiseks hiljemalt viimase õppeaasta teise trimestri lõpuks.

(6) Õpilase teostatud loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.

4. jagu

Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

§ 16. Projekti mõiste ja liigid

(1) Koolis mõistetakse projekti all ühekordse iseloomuga ajaliselt piiratud ja eesmärgistatud tegevust, mis võib olla läbi viidud:

- 1) rahvusvaheliselt;
- 2) koolidevaheliselt;
- 3) ülekooliliselt;
- 4) klassi- või kasvatusrühma siseselt.

§ 17. Projektide kavandamine ja läbiviimine

(1) Koolis läbi viidavad projektid kavandatakse ühe või mitme läbiva teema põhised nii, et need aitavad kaasa erinevate üldpädevuste kujunemisele.

(2) Õppeaastal koolis läbi viidavate rahvusvaheliste, koolidevaheliste ja ülekooliliste projektide teemad ja ajad kajastatakse kooli üldtööplaanis järgnevalt:

- 1) rahvusvahelisi projekte viiakse läbi vastavalt võimalustele;
- 2) koolidevahelisi projekte viiakse igal õppeaastal läbi vähemalt üks;
- 3) ülekoolilisi projekte viiakse igas õppetrimestris läbi vähemalt üks.

(3) Klassi- või kasvatusrühma sisesid projekte kavandatakse igasse õppetrimestrisse vähemalt üks ja need kajastatakse õpetaja / kasvataja töökavas.

5. jagu

Õppe ja kasvatus korraldus

(sealhulgas projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg)

§ 18. Õppimise käsitlus

(1) Koolis käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase käitumisvõimes ja see tähendab niisuguste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja -hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks.

(2) Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslast ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes

olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus.

(3) Õpetamist mõistetakse õppekeskkonna ja õppetegevuse organiseerimisena viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(4) Kasvatust mõistetakse õpilase ja teda ümbritseva maailma suhete kujundamisena. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on pedagoog, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(5) Õpet kavandades ja ellu viies:

- 1) arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervises seisundit, huvi ja kogemusi;
- 2) arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 3) võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- 4) kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- 5) luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- 6) kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid, aktiivõppemeetodeid, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);
- 7) kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- 8) kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.

§ 19. Õppekeskkond

(1) Õppekeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Õppekeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega, kusjuures arvestatakse ka seda, et õppekeskkonnaks on samuti kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused.

(3) Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse iga konkreetse õpilase puhul tema arenguloost, seisundist ja hariduslikest erivajadustest ning nende alusel kujundatakse konkreetse õpilase jaoks kõige sobilikumad, individualiseeritud arengutingimused ja -eesmärgid.

(4) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- 1) osaleb kogu koolipere;
- 2) luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatusega seotud osaliste vahel;
- 3) koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväärikust ning isikupära;
- 4) jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- 5) märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- 6) välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- 7) ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- 8) luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- 9) luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- 10) luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- 11) korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- 12) korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(5) Füüsilist keskkonda kujundades tagab kool koos kooli pidajaga, et:

- 1) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- 2) õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- 3) kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- 4) ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- 5) kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid;
- 6) on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(6) Õpet korraldatakse ka väljaspool kooli ruume asuvates keskkondades (kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes jms) ning virtuaalses keskkonnas.

§ 20. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus

(1) Õppeaastas on vähemalt 175 õppepäeva (35 nädalat), mis jaguneb trimestriteks.

(2) Õppeaasta koosneb haridusministri kehtestatud õppeperioodist,ksamiperioodist ning koolivaheaegadest.

(3) Kooli tööplaani ja igapäevaelu korraldus koostatakse nii, et selle struktuur ja tegevused toetaks õpilaste igakülgset arengut ning selles oleks tasakaalustatud õppimine, aktiveerivad tegevused ja puhkeaeg.

(4) Tööplaani ja päevakava koostamisel jälgitakse, et erinevates tegevustes saaksid osaleda nii õpilaskodus kui omas kodus elavad õpilased. Vajadusel ja võimalusel rakendatakse tööle pikapäevarühmad.

(5) Õppe- ja kasvatustöö toimub koolis õppetundides, õpilaste individuaalsust ja spetsiifilisi arenguvajadusi arvestava õpiabi-, nõustamis- ja tugisüsteemi tegevustes ning väljaspool kooli läbi viidavatel ekskursioonidel, õppekäikudel ja muudel ühisüritustel.

(6) Õppekorralduses kasutatakse erinevaid ja võimalusel innovatiivseid õppemeetodeid ning – vorme (projektõpe, õuesõpe, kogemusõpe, muuseumiõpe jms). Õpilaskodus elavate õpilaste kasvatustöö toimub tunnivälisel ajal kasvatusrühmades.

(7) Õppetöö toimub klassides, mille täitumise piirnorm on 8 õpilast, kasvatusrühma täituvuse piirnorm on 12 õpilast.

(8) Õpilastele, kellele nõustamiskomisjon on spetsiifilistest hariduslikest erivajadustest tulenevalt soovitanud õppida väikeklassis, toimub õppetöö klassis, mille täitumise piirnorm on 4 õpilast.

(9) Õpilasele, kes tervislikust seisundist tulenevalt vajab koolis pidevat jälgimist või abistamist, rakendatakse nõustamiskomisjoni soovitusel ning õpilase või piiratud töövõimega õpilase puhul vanema nõusolekul ühe õpilase õpetamisele keskendunud õpet.

(10) Ühes õppenädalas on viis õppepäeva. Õpilase õppekoormus nädalas on määratud kooli tunnijaotusplaanis ja ei ületa põhikooli riiklikus õppekavas lubatud koormust:

- 1) 1. klassis 20;
- 2) 2. klassis 23;
- 3) 3. ja 4. klassis 25;
- 4) 5. klassis 28;
- 5) 6. ja 7. klassis 30;
- 6) 8. ja 9. klassis 32.

(11) Õppepäeva korraldus kehtestatakse kooli kodukorras.

(12) Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse tunniplaanis.

(13) Õppenädal algab esmaspäeval nädala sissejuhatusesega.

(14) Projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks kasutatav aeg tuuakse välja ainekavades ja töökavades.

6. jagu

Hindamise korraldus

§ 21. Hindamise alused ja korraldus

(1) Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

(2) Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.

(3) Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse õpilasele kohaldatava riikliku õppekavaga ja selle alusel koostatud kooli õppekavaga nõutavatest teadmistest ja oskustest.

(4) Individuaalse õppekava järgi õppiva õpilase hindamisel lähtutakse õpilasele koostatud õppekavas nõutavatest teadmistest ja oskustest.

(5) Kool annab õpilasele ja vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta järgmiselt:

- 1) teavitamine e-kooli kaudu;
- 2) suulised teated telefonitsi ja vahetul kokkusaamisel;
- 3) vähemalt kolm korda õppeaastas kirjaliku hinnanguna, mis põhineb õpetajate ja kasvatajate hinnangutel ja arenguestluse kokkuvõttel ning seab uued eesmärgid edasiseks. Kirjalik kokkuvõtte antakse õpilasele koos tunnistusega.

(6) Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

(7) Õpilaste hindamise põhimõtted ja kord on kooli õppekava osana kättesaadavad lapsevanemale või lapse seaduslikule esindajale, õpilasele ja õpetajale kooli kodulehel.

(8) Õpilasel ja tema seaduslikul esindajal on võimalus saada infot õppeedukuse ja käitumise kohta e-koolist.

(9) Klassijuhataja saadab üks kord kuus õpilase vanematele või seaduslikule esindajale koju hinnetelehe jooksvate hinnetega (kui lapsevanemal puudub e- kooli kasutamise võimalus).

(10) Õpiraskuste ilmnemisel teavitab klassijuhataja sellest ning kooli poolt õpilasele pakutavast õpiabist kohe õpilase seaduslikku esindajat.

(11) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele. Kõikides õppeainetes pannakse vähemalt kolm hinnet trimestris.

(12) Õppetrimetri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.

(13) Õppetrimetri õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ja märgitakse klassi e-kooli õppetrimetri algul.

(14) Teadmiste ja oskuste hindamisel kasutatakse:

- 1) hindeid viiepallisüsteemis (va esimeses klassis);
- 2) hindamist, andes suulisi ja kirjalikke hinnanguid.

§ 22. Hindamine viie palli süsteemis

(1) Hindamisel viie palli süsteemis hinnatakse:

- 1) hindegaga „5” ehk „väga hea” vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- 2) hindegaga „4” ehk „hea” vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- 3) hindegaga „3” ehk „rahuldav” vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- 4) hindegaga „2” ehk „puudulik” vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- 5) hindegaga „1” ehk „nõrk” vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

(2) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga „4” 75–89%, hindegaga „3” 50–74%, hindegaga „2” 20–49% ning hindegaga „1” 0–19%.

(3) Trimestri võib hindamisel kasutada „+” (plusse) ja „-” (miinuseid).

(4) Emakeeles hinnatakse diferentseeritult püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase kirjalikke töid, kui õpilane saab regulaarselt logopeedilist ravi või kui õpetaja töötab temaga individuaalselt

logopeedi nõuannete järgi. Kirjalike tööde diferentseeritud hindamisel arvestatakse düsgraafialemomaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead loetakse üheks veaks.

(5) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine õpilase poolt, hinnatakse õpilase vastust (suuline esitus, kirjalik või praktilist töö, praktiline tegevus või selle tulemus) hindega «nõrk».

(6) Hindes ei kajastu õpilase käitumine ega suhted kaasõpilaste ja õpetajatega.

§ 23. Hindamine kasutades suulist ja kirjalikku hinnangut.

(1) Õppetunnis saab õpilane suulist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega vastavalt koolis kehtivale mõjutamise korrale.

(2) Vajadusel kasutatakse koolis viie palli süsteemis hindamise asemel suulise või kirjaliku hinnangu andmist järgmistel juhtudel:

- 1) I kooliastme õpilaste hindamisel;
- 2) individuaalse õppekava järgi õppivate õpilaste hindamisel, tulenevalt klassi koosseisust ning individuaalse õppekava järgi õppiva õpilase erivajadusest;
- 3) individuaalse õppekava järgi õppiva õpilase hindamise kord määratakse individuaalses õppekavas. Individuaalse õppekava järgi õppiva õpilase tööle võib teha märke „hinnatud individuaalse õppekava alusel”.

(3) Õpilase õpitulemustele suulise või kirjaliku hinnangu andmise käigus analüüsitakse õpilase teadmisi ja oskusi ning käitumisele ja hoolsusele suulise või kirjaliku hinnangu andmise käigus analüüsitakse õpilase hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ja käitumisele ning kavandatakse edasise õppimise ja käitumise eesmärgid ja teed. Hinnang keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

(4) Suulise või kirjaliku hinnangu andmisel võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe koostatakse aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

(5) Õpilase koolist lahkumisel või individuaalse õppekava lõppemisel teisendatakse suulised ja kirjalikud hinnangud viie palli süsteemi, arvestades kooli õppekavas või õpilase individuaalses õppekavas sätestatut.

§ 24. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

(1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(2) Järelevastamise või järeltöö sooritamise aja ja tingimuste kohta sõlmib õpilane aineõpetajaga kokkuleppe.

§ 25. Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks.

(2) Kokkuvõtva hinde puhul miinuseid ja plusse ei kasutata.

(3) Kui kokkuvõtva hinde väljapanekul jääb hinne kahe hinde vahele, on kaaluvateks hinneteks õpetaja töökavas olevate ulatuslike tööde hinded.

(4) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.

(5) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(6) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

(7) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(8) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamast õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamal õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(10) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöele.

(11) Lõigetes 6 ja 10 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

§ 26. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;

2) kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel Riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(4) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse §-des 20–22 sätestatust.

7. jagu

Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

§ 27. Teavitamine ja nõustamine

(1) Kool tagab õpilastele ja vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad,

vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks õppetrimistri algul. Vajalik info on väljas kooli kodulehel ja e- koolis.

(2) Vajaduse korral kool nõustab ja juhendab õpilase vanemaid õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.

(3) Lisaks pedagoogide individuaalsele juhendamisele ja nõustamisele on kõigil õpilastel, vanematel ja pedagoogidel võimalus saada lapse arendamise alast abi koolis tegutsevalt tundeelu- ja käitumishäiretega laste õpiabi- ja nõustamiskomisjonilt.

(4) Komisjoni kuulub vähemalt viis liiget: eripedagoog, logopeed, psühholoog, sotsiaaltöötaja, kooli juhtkonna esindaja. Vajadusel kaasatakse komisjoni töösse ka teisi eksperte.

(5) Kooli õpiabi- ja nõustamiskomisjoni töö täpsema korralduse ja koosseisu kehtestab direktor.

(6) Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

8. jagu

Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

§ 28. Erivajaduste hindamine

(1) Kuna kool on tundeelu- ja käitumishäiretega õpilastele ning õpilased on kooli suunatud nõustamiskomisjoni otsusel, on kõigil kooli õpilastel teatud ühetaolised, aga ka individuaalsed hariduslikud erivajadused.

(2) Koolis jälgitakse õpilase arengut ning vajadusel kohandatakse õpet vastavalt õpilase vajadustele. Võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid ning korraldatakse vajadusel diferentseeritud õpet. Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

(3) Individuaalsete hariduslike erivajaduste väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi, eripedagoogilisi, logopeedilisi ja psühholoogilisi uuringuid, arenguvestluste, trimestrihinnete, tasemetööde ja eksamitulemuste analüüsi jms.

(4) Kõigi õpilaste kohta koostatakse individuaalse arengu hindamise ja toetamise kavad koos asjakohase dokumentatsiooniga (õpilase arenguraamat).

(5) Individualiseeritud lähenemise tagamiseks on koolis välja arendatud õpilaste individuaalsust ja arenguvajadusi arvestav õpiabi- ja tugisüsteem, mille tegevust koordineerib õpiabi- ja nõustamiskomisjon.

(6) Komisjon kavandab vajalikud tugiteenused, sh individuaalsete õppekavade koostamine, õpilasele sobivaima klassitüübi valimine jms, kooskõlastab need lapsevanemaga ja koordineerib tugiteenuste osutamist.

(7) Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse ka litsensitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

§ 29. Erivajadustega õpilaste juhendamine ja õppekorraldus

(1) Õpilaste juhendamiseks ja toetamiseks on kõigile õpilastele tagatud vähemalt järgmised võimalused:

- 1) aineõpetajate konsultatsioonid ja tugiõppetunnid;
- 2) kasvatajate poolne abi õppetunnis;
- 3) kooliväline võrgustikutöö (lapsevanem, sotsiaaltöötaja, arst jt spetsialistid);
- 4) osalemine õpiabirühma töös.

(2) Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega, väljakujunemata õpioskustega ning / või logopeediliste probleemidega õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.

(3) Õpilane võetakse õpiabirühma vastu üheks õppeaastaks kooli direktori otsusega õpiabi- ja nõustamiskomisjoni ettepanekul ning vanema nõusolekul.

(4) Õpiabirühma tunnid toimuvad selle ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde.

(5) Õpilasele koostatakse õpiabitundideks individuaalne õppekava lähtudes vastava klassi klassi- või aineõpetaja töökavast.

(6) Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- 1) korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet lähtuvalt kõnepuude mehhanismist või olemusest;
- 2) arendatakse kognitiivseid oskusi;
- 3) kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.

(7) Õpilastele, kellele on soovitatud õpet õpiraskustega õpilaste klassis võib individuaalse õppekavaga näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused võrreldes riiklikus õppekavas sätestatud taotletavate õpitulemustega.

(8) Väikeklassis või ühele õpilasele keskendatud õppe puhul võib muuta tunnijaotusplaani, näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused võrreldes riiklikus õppekavas sätestatud taotletavate õpitulemustega ning vähendatud õppekoormuse, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

(9) Ühe õpilase õpetamisele keskendatud õpet rakendatakse erandjuhtudel raske psüühikahäirega või muu raske haigusega õpilasele, kellele väikeklassis õpe ei ole andnud tulemusi, kuid kes ei vaja terviseseisundist tulenevat koduõpet. Ühe õpilase õpetamisele keskendatud õpet rakendatakse üheks õppeaastaks või käesoleva õppeaasta lõpuni.

(10) Vajadusel koostab kool õpilasele individuaalse käitumise tugikava ning korraldab õpilaste individuaalset ja rühmatreeningut sotsiaalsete käitumisoskuste ja soovitud käitumismallide omandamiseks.

(11) Rehabilitatsiooniplaani olemasolul korraldab kool koostöös vanemaga õpilasele rehabilitatsiooniplaanis ettenähtud teenuste kättesaadavuse.

(12) Vajadusel korraldab kool psühhoteraapia teenuse kättesaadavuse vastava koolituse läbinud spetsialisti poolt.

(13) Eesti keelest erineva emakeelega õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

(14) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest.

9. jagu

Karjääriteenuste korraldus

§ 30. Karjääriõpe ja karjääriteenused

(1) Kooli alusväärtustest ja eesmärkidest tulenevalt aitab kool õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.

(2) Karjäärialaste üldpädevuste kujunemine tagatakse omavahel lõimitud karjääriõppe ja karjääriteenuste baasil järgmiste teemade ja tegevuste kaudu:

- 1) läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” raames;
- 2) õpilastega läbiviidavatel arenguveestlustel;
- 3) karjääriõpetuse valikainena 8. klassis;
- 4) karjäärinõustamise ja -infovahendamise teenuste osutamiseega.

(3) Karjäärinõustamist viib läbi kooli psühholoog.

(4) Kõigil kooli lõpetajatel või koolist lahkujatel aidatakse koostada asjakohane edasiste õpingute ja iseseisvasse ellu astumise esialgne tegevuskava.

10. jagu

Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

§ 31. Töökava

- (1) Õpetaja ja kasvataja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö klassis ning kasvatusrühmas. Töökava koostamine ja arendamine kuulub õpetaja / kasvataja pädevusse.
- (2) Töökava aluseks on kooli õppekava ning selles arvestatakse klassi ja kasvatusrühma ning õpilaste eripära ja vajadusi, kooli arengusuundi ja materiaalseid ressursse.
- (3) Töökavad kinnitab kooli direktor.

11. jagu

Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

§ 32. Õppekava muutmine

- (1) Kooli õppekava uuendatakse ja täiendatakse pedagoogide, töörühmade ja teiste spetsialistide ettepanekute, kooli tunnijaotusplaani muutuste ning vabariigi seadusandluses tehtud muudatuste alusel.
- (2) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule ja õppenõukogule.

3. peatükk

Ainekavad

Kohustuslike õppeainete ainekavad:

- 1) keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus (lisa 1);
- 2) võõrkeeled: A-võõrkeel, B-võõrkeel (lisa 2);
- 3) matemaatika: matemaatika (lisa 3);
- 4) loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia (lisa 4);
- 5) sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus (lisa 5);
- 6) kunstiained: muusika, kunst (lisa 6);
- 7) tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus (lisa 7);
- 8) kehaline kasvatus: kehaline kasvatus (lisa 8).

Valikõppeainete ainekavad:

- 1) informaatika ainekava (lisa 9);
- 2) karjääriõpetuse ainekava (lisa 10).